Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

# Lumen mereen kaatamisen kieltäminen

Noora Herranen
Erityisasiantuntija
Ympäristöministeriö

# Esityksen rakenne

- Hallituksen esitys
- Lausuntokierroksella saatu palaute
- Ehdotuksen tausta
- Muut kysymykset, esim. lumenvastaanottopaikat maalla ja hulevedet

# Upottamis- ja hylkäämiskielto ja lumen merikaato

- YSL 18 §:n (*Merta koskevat erityiset kiellot)* upottamis- ja hylkäämiskielto: jätettä tai muuta ainetta ei saa upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa laskea mereen esim. aluksesta – sama koskeen aineen kaatamista rannalta mereen.
- Upottamis- ja hylkäämiskiellossa on ollut poikkeus, jonka mukaan kielto ei koske lumen kaatamista mereen.
- Esitys: Lumen kaataminen mereen pitää lopettaa kolmen vuoden päästä (1.3.2028).
- Kielto toteutetaan muuttamalla YSL 18 §:ää.
- Lisäksi upottamis- ja hylkäämiskiellon sanamuotoa tarkennettiin ja selvennettiin perusteluissa, ettei kielto koske meriympäristön tilaa parantavien aineiden käyttöä.

# Lausuntokierros

- Lausuntokierroksella ehdotettiin että:
  - Lumen kaataminen mereen pitää lopettaa kahden vuoden kuluttua lain voimaantulosta.
  - Lisäksi määräaikainen poikkeus lumikaaos-tilanteita varten vuoteen 2030 asti: lunta olisi saanut kaataa mereen tiettyinä, runsaslumisina ajanjaksoina.
- Lausuntopalaute
  - Helsingin kaupunginhallitus kannatti ehdotettua muutosta lumen merikaadon täysimääräisen kieltämisen osalta. Sen mukaan ehdotettuja siirtymäaikoja oli kuitenkin syytä arvioida.
  - Muut lausunnonantajat pääosin kannattivat kieltoa, mutta pitivät siirtymäaikaa liian lyhyenä ja katsoivat poikkeuksen olevan liian tulkinnanvarainen.
  - AVI:t eivät pitäneet kieltoa välttämättömänä.
- Siirtymäajan pidennyksellä kolmeen vuoteen kahden vuoden sijasta jäisi paremmin aikaa etsiä korvaavia ratkaisuja: kuljetusten järjestäminen ja lumen kerääminen tavanomaisille lumenkaatopaikoille tai sellaisten teknisten ratkaisujen käyttöön ottaminen, joilla lumet saadaan käsiteltyä.

# Ehdotuksen tausta

- Lumen merikaadon lopettamisesta on keskusteltu pitkään.
- YM:n vuoden 2020 selvityksen mukaan merikaadon suurimmat haitat ovat imagovaikutukset ja mikromuovit.
- Hernesaaren merikaato
  - Keskimäärin talven aikana lumen mukana mereen päätyy noin 9 200–18 400 kg roskaa (Ramboll 2021 ja 2022). Vuoden 2021 selvityksen mukaan yhden lumikuorman mukana mereen kulkeutuu noin 255 kg kiintoainesta, noin 1,2 kg roskia ja noin 2,5 g mikromuoveja.
  - Helsingin mukaan keskimääräisenä talvena noin 15 300 kuormallista lunta.
- Helsinki on suunnitellut lopettavansa lumen merikaadon vuoteen 2033 mennessä. Lumen merikaadon suunniteltiin kuitenkin säilyvän varavaihtoehtona senkin jälkeen.
- Lunta kaadetaan mereen lisäksi Hangossa, ja ainakin Helsingin satamissa.

# Aiheeseen liittyviä kysymyksiä 1/2

- Lumenvastaanottopaikat ja ympäristölupa
  - Lumenvastaanottopaikat maalla: toiminta ei suoraan YSL:n nojalla ole ympäristöluvanvaraista.
  - Voi kuitenkin edellyttää ympäristölupaa, jos ympäristönsuojelulain yleinen luvanvaraisuus täyttyy – esim. vesistön pilaantuminen (kuten Hernesaaressa).
- Käynnistetään selvitys:
  - Ahti-ohjelmaan (Vesien ja meren tilan parantaminen 2023-2027) on ehdotettu, että YM voisi avustaa hanketta, jossa selvitettäisiin lumien sulamisvesien käsittelytarpeita.
  - Voidaanko niitä johtaa vesistöön? Kuinka tiheällä siivilällä sulamisvedet pitäisi välpätä? Riittäisikö laskeuttaminen? Kuinka paljon vesissä on haitta-aineita ja mikromuoveja?

# Aiheeseen liittyviä kysymyksiä 2/2

- Muut keinot pilaantumisen ehkäisemiseksi
  - Kunta voi antaa lumenvastaanottopaikkoja koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä.
  - Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tarkastuksen nojalla antaa yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180 §).
  - Toimenpideluvassa voidaan antaa määräyksiä esim. vesien käsittelystä.
- Hulevedet
  - Hulevesisääntely on oma kokonaisuutensa, josta ei säädetä tässä HE:ssä. Hulevesien johtaminen mereen on luonteeltaan hajapäästö, eikä se ole YSL 18 §:ssä kiellettyä toimintaa. Hulevesisääntelyssä on kuitenkin kehitettävää ja siihen on tulossa muutoksia: mm. yhdyskuntajätevesidirektiivin täytäntöönpano, vesihuoltolain muutokset, yhdyskuntarakentamislaki.

# Hulevedet ja sulamisvedet

Luonnollisesti lumen sulamisesta ja sateista syntyvät hulevedet

Puhtaita – johdettavissa toistaiseksi (tulossa yhdyskuntajätevesidirektiivin edellyttämät tarkastelut)

Auratusta, kerätystä ja kuljetetusta lumesta sulattamalla syntyvät vedet

Likaisia – pitää käsitellä (siivilöinti) ennen johtamista mereen / hulevesiverkostoon

Aurattu, kerätty ja kuljetettu lumi kaadettuna mereen

Likaista – mereen kaataminen kielletään

# Kiitos!

Noora Herranen
Erityisasiantuntija
noora.herranen@gov.fi
puh. +358505672333

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment